

Anotace rozsudku ze dne 2. října 2012 ve věci č. 33411/05 – *Hulea proti Rumunsku*

Senát třetí sekce Soudu jednomyslně rozhodl, že došlo k porušení článku 14 ve spojení s článkem 8 Úmluvy v důsledku diskriminačního nepříznání rodičovské dovolené stěžovateli. Soud přiznal stěžovateli částku 8 000 eur jako náhradu nemajetkové újmy.

(i) Okolnosti případu

Stěžovatel od roku 1991 pracoval jako elektromechanik v rumunské armádě. Namítal, že mu vnitrostátní orgány neumožnily vykonávat rodičovskou dovolenou v době, kdy byl v armádě. V prosinci 2001 se stěžovateli narodil druhý syn. Po dobu 10 měsíců byla s dítětem na mateřské dovolené jeho manželka, povoláním učitelka. V září 2002 stěžovatel požádal svého nadřízeného o rodičovskou dovolenou s odůvodněním, že se jeho manželka potřebuje vrátit do zaměstnání, aby nepřišla o své jmenování. Žádost stěžovatele byla opakovaně zamítnuta. Ministerstvo obrany poukázalo na to, že příslušný zákon zakotvuje právo na mateřskou dovolenou do dvou let věku dítěte pouze u žen pracujících v armádě. V rámci soudního přezkumu k návrhu stěžovatele podal odvolací soud předběžnou otázku k ústavnímu soudu, který rozhodl, že sporný zákon porušuje zásadu rovnosti, a tudíž je v rozporu se zásadou zákazu diskriminace. Odvolací soud v březnu 2005 však odmítl podání stěžovatele s tím, že neplatil povinné příspěvky na sociální zabezpečení.

(ii) Odůvodnění rozhodnutí Soudu

a) K tvrzenému porušení článku 14 ve spojení s článkem 8 Úmluvy

Stěžovatel tvrdil, že zamítnutí žádosti o rodičovskou dovolenou představovalo diskriminaci na základě pohlaví. Soud odkázal na svoji předchozí judikaturu (*Konstantin Markin proti Rusku*, č. 30078/06, rozsudek velkého senátu ze dne 22. března 2012). Konstatoval, že z hlediska rodičovské dovolené se stěžovatel, voják mužského pohlaví, nachází ve stejné situaci jako příslušnice armády ženského pohlaví. Tato situace mj. vedla k tomu, že ústavní soud vyslovil, že došlo k diskriminaci založené na pohlaví. V Rumunsku byl ostatně v roce 2006 změněn příslušný zákon, který nyní stanoví, že vojáci mužského pohlaví mají stejné právo na rodičovskou dovolenou jako vojákyně ženského pohlaví.

Náhrada škody požadovaná z důvodu diskriminace byla odvolacím soudem odmítnuta s tím, že stěžovatel neplatil příspěvky do systému sociálního zabezpečení a neprokázal, že došlo k nemajetkové újmě. Soud k tomu uvedl, že pokud vnitrostátní soudy po stěžovateli vyžadují prokázání existence nemajetkové újmy důkazy o vnějších projevech fyzického či psychického utrpení, postupují příliš formalisticky a zbavují stěžovatele nároku na náhradu, kterou měl obdržet (*Danev proti Bulharsku*, č. 9411/05, rozhodnutí ze dne 2. září 2010). Pokud se jednalo o neplacení příspěvků na sociální zabezpečení, je podle Soudu otázka rodičovské dovolené odlišná od otázky placení případných příspěvků. I kdyby stěžovatel neplatil sociální příspěvky, není to důvod k odmítnutí přezkumu práva na rodičovskou dovolenou, byť neplacenou. Navíc mu vnitrostátní soud nedal možnost prokázat, že tyto platby uhradil.

Soud proto dospěl k závěru, že odmítnutí přiznat stěžovateli náhradu za porušení jeho práva nebýt diskriminován nespočívalo na dostatečných důvodech. Není podstatné, že toto odmítnutí samo o sobě nebylo podloženo diskriminačními důvody, jestliže bez dostatečných důvodů nebyla poskytnuta náhrada za utrpěnou nemajetkovou újmu způsobenou diskriminací při přístupu k rodičovské dovolené. Došlo proto k porušení článku 14 ve spojení s článkem 8 Úmluvy.

b) K tvrzenému porušení článku 5 Protokolu č. 7 Úmluvy

Stěžovatel namítal porušení rovnosti mezi manželi. Soud objasnil, že v daném případě se jednalo o otázku rovnosti pohlaví, nikoliv o rovnost mezi manželi. Stížnost byla v tomto ohledu neslučitelná s Úmluvou *rationae materiae*.